
Istungidokument

**B8-0177/2019 }
B8-0178/2019 }
B8-0179/2019 }
B8-0180/2019 }
B8-0181/2019 } RC1**

13.3.2019

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 123 lõigetele 2 ja 4

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B8-0177/2019 (Verts/ALE)

B8-0178/2019 (PPE)

B8-0179/2019 (ECR)

B8-0180/2019 (ALDE)

B8-0181/2019 (S&D)

inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi kohta
(2019/2580(RSP))

**Laima Liucija Andrikenė, Sandra Kalniete, Esther de Lange,
Cristian Dan Preda, David McAllister, José Ignacio Salafranca Sánchez-
Neyra, Dubravka Šuica, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Michael Gahler,
Gunnar Hökmark, Tunne Kelam, Eduard Kukan, Jaromír Štětina,
Fernando Ruas**

fraktsiooni PPE nimel

Elena Valenciano, Victor Boștinăru, Knut Fleckenstein, Soraya Post,

Pier Antonio Panzeri, Ana Gomes

fraktsiooni S&D nimel

Charles Tannock, Ryszard Czarnecki, Anna Elżbieta Fotyga

fraktsiooni ECR nimel

Marietje Schaake, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea,

RC\1179593ET.docx

PE635.437v01-00 }

PE635.438v01-00 }

PE635.439v01-00 }

PE635.440v01-00 }

PE635.441v01-00 } RC1

**Izaskun Bilbao Barandica, Gérard Deprez, Marian Harkin, Ivan Jakovčić,
Ilhan Kyuchyuk, Valentinas Mazuronis, Louis Michel, Javier Nart,
Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset, Jozo Radoš,
Frédérique Ries, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl,
Matthijs van Miltenburg, Hilde Vautmans**
fraktsiooni ALDE nimel
**Barbara Lochbihler, Heidi Hautala, Judith Sargentini, Margrete Auken,
Bodil Valero**
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi kohta
(2019/2580(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles nõutakse kogu ELi hõlmava mehhanismi loomist sihipäraste sanktsioonide rakendamiseks inimõiguste ränkade rikkumistega seotud üksikisikute suhtes, sealhulgas oma 16. detsembri 2010. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi maailmas 2009. aastal ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas¹ ning 11. märtsi 2014. aasta resolutsiooni piinamise kaotamise kohta maailmas²,
- võttes arvesse oma varasemaid kodukorra artikli 135 kohaseid resolutsioone, milles nõutakse sihipäraste sanktsioonide rakendamist inimõiguste ränkades rikkumistes osalenud üksikisikute suhtes, sh 19. jaanuari 2017. aasta resolutsiooni olukorra kohta Burundis³, 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni Burundi kohta⁴, 18. mai 2017. aasta resolutsiooni Lõuna-Sudaani kohta⁵, 14. juuni 2017. aasta resolutsiooni olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis⁶, 18. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta⁷, 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Gaboni ja sealse opositsiooni represseerimise kohta⁸, 5. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni olukorra kohta Maldiividel⁹, 5. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni krimmitatari liidrite Ahtem Tšiigozi ja Ilmi Umerovi ning ajakirjanik Mõkola Semena juhtumite kohta¹⁰, 30. novembri 2017. aasta¹¹ ja 4. oktoobri 2018. aasta¹² resolutsioone olukorra kohta Jeemenis, 14. detsembri 2017. aasta resolutsiooni Kambodža olukorra ja eelkõige erakonna CNRP tegevuse lõpetamise kohta¹³, 14. detsembri 2017. aasta resolutsiooni rohingjade olukorra kohta¹⁴, 15. märtsi 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Süürias¹⁵, 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas¹⁶, 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni Myanmaris ja ajakirjanike Wa Lone ja Kyaw Soe Oo juhtumi kohta¹⁷, 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Aasovi merel¹⁸, 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni ajakirjaniku Jamal Khashoggi tapmise kohta

¹ ELT C 169E, 15.6.2012, lk 81.

² ELT C 378, 9.11.2017, lk 52.

³ ELT C 242, 10.7.2018, lk 10.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0305.

⁵ ELT C 307, 30.8.2018, lk 92.

⁶ ELT C 331, 18.9.2018, lk 97.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0015.

⁸ ELT C 337, 20.9.2018, lk 102.

⁹ ELT C 346, 27.9.2018, lk 90.

¹⁰ ELT C 346, 27.9.2018, lk 86.

¹¹ ELT C 356, 4.10.2018, lk 104.

¹² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0383.

¹³ ELT C 369, 11.10.2018, lk 76.

¹⁴ ELT C 369, 11.10.2018, lk 91.

¹⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0090.

¹⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0436.

¹⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0345.

¹⁸ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0435.

Saudi Araabia konsulaadis Istanbulis¹⁹ ning 14. veebruari 2019. aasta resolutsiooni olukorra kohta Tšetšeenias ja Ojub Titijevi juhtumi kohta²⁰,

- võttes arvesse oma 2. aprilli 2014. aasta soovitusel nõukogule ühiste viisapiirangute kehtestamise kohta Sergei Magnitski juhtumiga seotud Venemaa ametnikele²¹,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni, milles käsitletakse aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2017. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas²²,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni korrupsiooni ja inimõiguste kohta kolmandates riikides²³,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2019. aasta resolutsiooni ELi ja Venemaa suhete seisu kohta²⁴,
- võttes arvesse oma 4. veebruari 2016. aasta resolutsiooni usuvähemuste süstemaatilise massilise tapmise kohta nn ISISe/Daeshi poolt²⁵,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotise 2. peatükki sanktsioonide kehtestamise kohta ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 215 sätteid sanktsioonide kehtestamise kohta kolmandate riikide ja üksikisikute, rühmituste ja mitteriiklike üksuste suhtes,
- võttes arvesse Lissaboni lepingu deklaratsiooni nr 25, milles käsitletakse vajadust tagada nõuetekohased menetlusõigused füüsilistele isikutele ja üksustele, keda puudutavad ELi piiravad meetmed või ELi terrorismivastased meetmed,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning selle juurde kuuluvaid protokolle,
- võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja tegevuskava (2015–2019),
- võttes arvesse avaldust, mille president Jean-Claude Juncker tegi oma 12. septembri 2018. aasta kõnes liidu olukorra kohta, ja milles ta tegi ettepaneku, et liikmesriigid kasutaksid olemasolevaid ELi eeskirju, et teatavates ELi ÜVJP küsimustes (näiteks siis, kui soovitakse ühiselt reageerida inimõiguste rikkumistele ja kohaldada tõhusaid sanktsioone) minna ühehäälselt hääletamiselt üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele;

¹⁹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0434.

²⁰ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0115.

²¹ ELT C 408, 30.11.2017, lk 43.

²² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0515.

²³ ELT C 337, 20.9.2018, lk 82.

²⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA-PROV(2019)0157.

²⁵ ELT C 35, 31.1.2018, lk 77.

- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. detsembri 2018. aasta avaldust, mille ta tegi pärast ELi välisasjade nõukogu 2018. aasta detsembris toimunud istungit,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 22. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni Sergei Magnitski kohta ja sihipäraste sanktsioonide abil karistamatuse vastu võitlemise kohta,
  - võttes arvesse oma 2018. aasta aprillis avaldatud uuringut inimõiguste raskete rikkumiste korral üksikisikute suhtes rakendatavate sihipäraste sanktsioonide ning nende mõju, suundumuste ja väljavaadete kohta ELi tasandil,
  - võttes arvesse 14. novembri 2018. aasta ettepanekut luua inimõigustega seotud Euroopa sisenemiskeelu komisjon,
  - võttes arvesse inimõiguste rikkujate vastase ELi ülemaailmse sanktsioonirežiimi teemalist kohtumist, mis toimus 20. novembril 2018 Madalmaades,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 sätestatakse, et liidu tegevus tugineb sellistele põhimõtetele nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine;
- B. arvestades, et EL on kohustunud süstemaatiliselt rakendama ÜRO Julgeolekunõukogu poolt ÜRO põhikirja VII peatüki alusel otsustatud sanktsioone ja ÜRO Julgeolekunõukogu mandaadi puudumisel kehtestab ise sanktsioone juhtudel, kus ÜRO Julgeolekunõukogu ei ole volitatud meetmeid võtma või ei saa seda teha, kuna tema liikmed ei jõua kokkuleppele;
- C. arvestades, et ELi sanktsioonid (nimetatud ka piiravateks meetmeteks) on muutunud viimase paarikümne aasta jooksul liidu välissuhtlusvahendite lahutamatuks osaks, kusjuures praegu on kehtestatud 34 riigi suhtes rohkem kui 40 erinevat piiravat meetet; arvestades, et hinnangute kohaselt on umbes kaks kolmandikku ELi riigipõhistest sanktsioonidest kehtestatud inimõiguste ja demokraatlike eesmärkide toetamiseks;
- D. arvestades, et sanktsioonid kindlatele isikutele kavandatakse nii, et teha võimalikult vähe kahju neile, kes ei ole sanktsioone ajendanud poliitika või tegevuse eest vastutavad, eelkõige kohalikele tsiviilelanikele ja asjaomases riigis või selle riigiga toimuvale seaduslikule tegevusele; arvestades, et sanktsioonid mõjutavad vahetult rikkumiste eest vastutavaid isikuid ja mõjuvad hoiatavalt;
- E. arvestades, et kõik ELi poolt vastu võetud sanktsioonid on täielikult kooskõlas rahvusvahelisest õigusest tulenevate, sealhulgas inimõigusi ja põhivabadusi puudutavate kohustustega; arvestades, et sanktsioonid tuleks korrapäraselt läbi vaadata, tagamaks et nad teenivad seatud eesmärke;
- F. arvestades, et lisaks riigipõhistele sanktsioonidele, millega püütakse muuta riikide

käitumist, võttis EL hiljuti kasutusele keemiarelvade leviku ja kasutamise vastased ning küberrünnakute vastased piiravad meetmed ja terrorismivastased erimeetmed;

- G. arvestades, et praegused ELi sanktsioonid on suunatud nii riiklike kui ka valitsusväliste toimijate, näiteks terroristide ja terroristlike rühmituste vastu;
- H. arvestades, et viimasel paaril kuul on esinenud arvukalt juhtumeid, kus Euroopa ettevõtted või isegi ELi liikmesriigid on rikkunud ELi sanktsioone; arvestades, et need juhtumid viitavad vajadusele täpsustada praegu kehtivate sanktsioonide kohaldamisala ja ulatust ning teha kindaks, mil määral peavad riigid ja ettevõtted tagama, et nende kaupade ja teenuste lõppkasutus või sihtkoht ei oleks sanktsioonidega hõlmatud;
- I. arvestades, et ELi liikmesriikide asjaomased ametiasutused vastutavad sanktsioonide jõustamise eest, samas kui nende meetmete kehtestamine otsustatakse Euroopa tasandil;
- J. arvestades, et USA kongress võttis 2016. aastal vastu ülemaailmse Magnitski seaduse (Global Magnitsky Act), jätkuna 2012. aastal vastu võetud Sergei Magnitski juhtumi eest vastutavaid isikuid käsitlevale õigusaktile (Sergei Magnitsky Rule of Law Accountability Act), mille eesmärk oli karistada isikuid, kes on vastutavad Sergei Magnitski surma eest eelvangistuse ajal Venemaa vanglas, kus tema surmale eelnesid ebainimlikud kinnipidamistingimused, tahtlik abita jätmine ja piinamine;
- K. arvestades, et Eesti, Läti, Leedu, Ühendkuningriik, Kanada ja Ameerika Ühendriigid on vastu võtnud inimõiguste rikkujate vastaste sanktsioonide korda reguleerivad nn Magnitski seadused; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt nõudnud samasuguse, kogu maailmas inimõiguste rikkujate suhtes rakendatava ELi sanktsioonirežiimi kehtestamist, et tagada varade külmutamise, viisakeeldude ning üksikisikute ja üksuste suhtes liikmesriikide ja ELi tasandil rakendatavate muude sanktsioonide tõhusus ja järjepidevus;
- L. arvestades, et Madalmaade valitsus algatas 2018. aasta novembris ELi liikmesriikide vahelise arutelu ELi tasandil inimõiguste rikkujate suhtes sihipärase sanktsioonirežiimi kehtestamise poliitilise otstarbekuse üle; arvestades, et esialgsed arutelud jätkuvad nõukogu töörühma tasandil;
1. mõistab teravalt hukka kõik inimõiguste rikkumised kogu maailmas; kutsub nõukogu üles kiiresti kehtestama sõltumatu, paindliku ja reageerimisvõimelise kogu ELi hõlmavat sanktsioonirežiimi, mille sihtmärgiks võiks olla mis tahes üksikisik, riiklik või valitsusväline osaleja või muu üksus, kes on vastutav inimõiguste raskete rikkumiste eest või on nendega seotud;
2. rõhutab, et inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim peaks tuginema varasemates resolutsioonides tehtud ettepanekutele, milles nõuti kogu liitu hõlmavat sihipärase sanktsioonide kehtestamise mehhanismi; on seisukohal, et inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim inimõiguste rikkumistega seotud isikute karistamiseks kõikjal maailmas peaks selgelt ja sümboolselt kandma Sergei Magnitski nime; väljendab heameelt asjaolu üle, et mitmetes riikides on vastu võetud sarnased õigusaktid, mis on suunatud inimõiguste rikkujate vastu kogu maailmas; rõhutab, et inimõiguste rikkujate vastutusele võtmiseks on vaja Atlandi-ülest koostööd; õhutab teisi

riike välja töötama sarnaseid vahendeid;

3. on kindlalt veendunud, et selline režiim on ELi inimõigustealaste ja välispoliitiliste vahendite oluline osa ning et see aitaks tugevdada ELi rolli ülemaailmse inimõiguste kaitsjana, eelkõige võitluses karistamatuse vastu ning väärkohtlemise ohvrite ja inimõiguste kaitsjate toetamisel kogu maailmas;
4. rõhutab, et see režiim peaks võimaldama kehtestada piiravad meetmed, eelkõige varade külmutamise ja ELi sisenemise keeldu kõigi selliste isikute või üksuste suhtes, kes on vastutavad inimõiguste ränkade rikkumiste, kuritarvituste ja inimõiguste ränkade rikkumistega seotud süsteemse korrupsiooni eest, on sellega seotud või on seda toetanud, rahastanud või selle kavandamisele, juhtimisele või teostamisele kaasa aidanud; rõhutab vajadust määratleda selgelt rikkumiste ulatus ning luua sobivad seaduslikud võimalused, mille kaudu saab vastavasse nimekirja kandmist vaidlustada;
5. on veendunud, et selline uus režiim mõjutab soodsalt isikute ja üksuste käitumist ning et sellel on ka hoiatav mõju; rõhutab, et selleks peavad kõik ELi liikmesriigid sanktsioone tõlgendama, selgitama ja nende kohaldamise tagama ühetaoliselt ja järjekindlalt viisil; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon tõhustaksid koostööd ja üksteisega teabe jagamist ning töötaksid välja Euroopa järelevalve- ja jõustamismehhanismi;
6. väljendab heameelt komisjoni presidendi ettepaneku üle loobuda nõukogus ÜVJP valdkonnas otsuste tegemisel ühehäälsuse nõudest ja nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks selle uue sanktsioonivahendi vastu nii, et inimõiguste rikkumiste eest sanktsioonide kehtestamise otsuseid saaks nõukogus vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega;
7. toetab esialgseid arutelusid nõukogu tasandil sellise sanktsioonivahendi loomise üle; nõuab tungivalt, et asepresident ja kõrge esindaja ja tema talitused püüaksid konstruktiivselt ja energiliselt viia need arutelud eduka lõpptulemuseni enne parlamendi praeguse ametiaja lõppu, ning eeldab, et ta annab sellest parlamendile aru; rõhutab, kui oluline on parlamendi järelevalve selle tulevase režiimi üle, eelkõige seoses nimekirja kandmise ulatuse ja selleks kriteeriumide määratlemisega ning samuti edasikaebeõiguse kasutamise võimalustega;
8. kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et nii nende ametivõimud kui ka nende territooriumil registreeritud äriühingud ja muud isikud täielikult täidaksid nõukogu otsuseid, mis käsitlevad üksikisikute ja üksuste vastu suunatud piiravaid meetmeid, eelkõige inimõiguste rikkumiste tõttu nimekirja kantud isikute varade külmutamist ja nende oma territooriumile lubamise piiranguid; väljendab muret hiljutiste teadete pärast selliste otsuste rikkumiste kohta ja tuletab liikmesriikidele meelde nende rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust tagada oma territooriumil jõhkrates massikuritegudes kahtlustatavate isikute vahistamine ja vastutuselevõtmine;
9. toonitab, et tihedam koostöö ja teabevahetus ametiasutuste vahel, samuti Euroopa jõustamismehhanism on väga olulised selleks, et tagada kehtivate ELi piiravate meetmete ühtne jõustamine ja tõlgendamine ning võimaldada Euroopa ettevõtjatel tegutseda võrdsetes tingimustes;
10. rõhutab selle olulisust, et tulevane inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim

oleks toimivate ELi poliitikavaldkondade ning riigipõhiste ja horisontaalsete piiravate meetmetega kooskõlas ja täiendaks neid; nõuab sellega seoses tungivalt, et uus režiim ei tohi asendada kehtivate riigipõhiste meetmete inimõiguste mõõdet; on lisaks seisukohal, et igasugune tulevane režiim peab igati täiendama kehtivat rahvusvahelist, eelkõige ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonide raamistikku ja olema sellega kooskõlas;

11. toonitab, et kõnealuse režiimi usaldusväärsus ja õiguspärasus tuleneb sellest, kas see vastab täiel määral kõrgeimatele võimalikele asjaomaste üksikisikute või üksuste nõuetekohaste menetlusõiguste kaitse ja järgimise normidele; nõuab sellega seoses tungivalt, et põhjaliku kohtuliku kontrolli ja õiguskaitse tagamiseks peavad üksikisikute või üksuste nimekirja kandmise või sellest kustutamise otsused põhinema selgetel, läbipaistvatel ja eristatavatel kriteeriumidel ning olema otseselt seotud toime pandud kuriteoga; nõuab selgete ja spetsiifiliste kriteeriumide ja meetodite süstemaatilist kasutuselevõtmist sanktsioonide tühistamiseks ja mustast nimekirjast eemaldamiseks;
12. rõhutab, et karistamatuse vastu võitlemisel peaksid ELi ja liikmesriikide jõupingutused olema eelkõige suunatud inimõiguste ränkade rikkumiste ja massikuritegude toimepanijate kriminaalvastutusele võtmisele kas riiklikus või rahvusvahelises kohtus; rõhutab sellega seoses üldise kohtualluvuse põhimõtet; kutsub nõukogu üles lisama sanktsioonirežiimi kohaldamisalasse piiriülesed rikkumised; rõhutab, et sanktsioonidest kõrvalehoidmise tõkestamiseks on vaja kooskõlastatud mitmepoolset koostööd;
13. palub, et komisjon eraldaks pärast sanktsioonirežiimi kehtestamist piisavad vahendid ja annaks oskusteavet režiimi jõustamiseks ja järelevalveks, ning pööraks erilist tähelepanu sellele, et nii ELis kui ka asjassepuutuvates riikides antaks üldsusele nimekirjade kohta teavet;
14. avaldab austust kodanikuühiskonna aktivistidele nende väsimatu tegevuse eest sellise režiimi toetuseks; soovib moodustada ELi tasandi nõuandekomitee;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ning Euroopa Nõukogu peasekretärile.